No............ M. R. Ry.,

O/C 15/7.

Reg. No. M. 2580.
సం॥రం చందా రు. 4-0-0 లు.

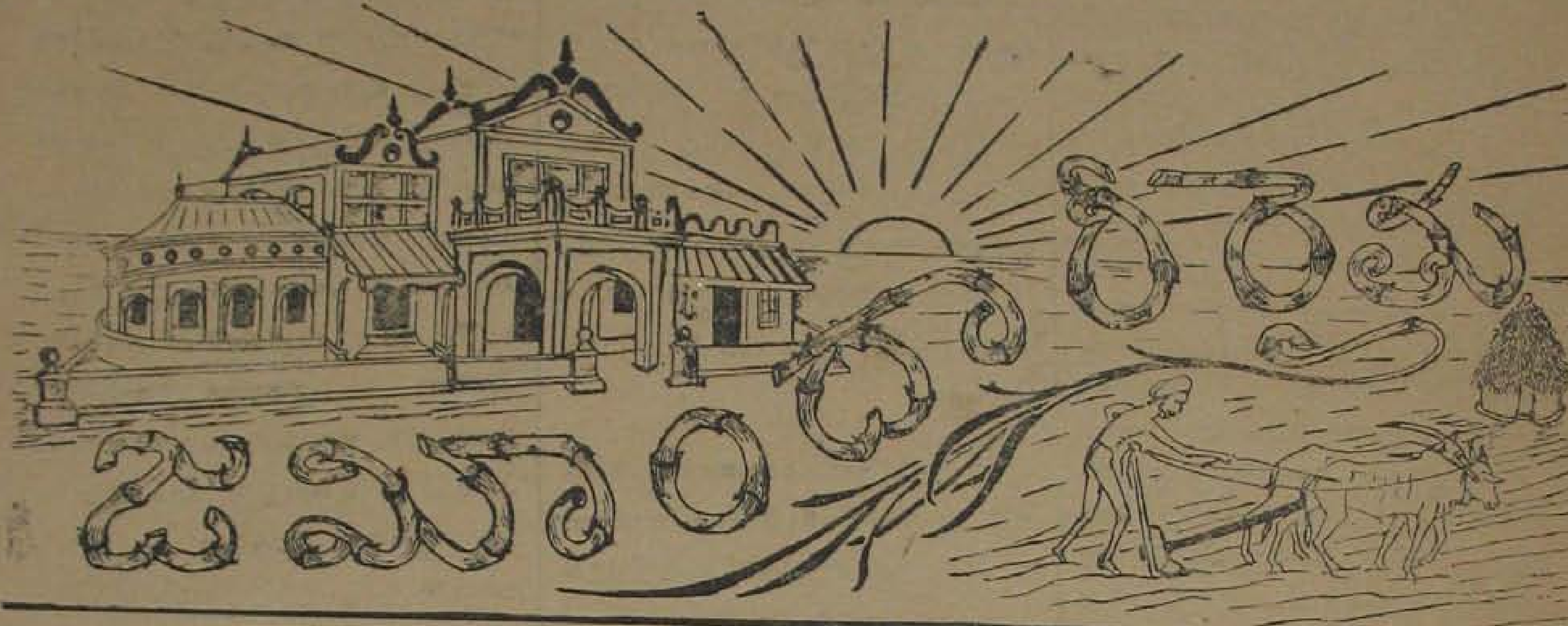

నెల్లూరుజిల్లా జమీందారిరైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక.

సంపుటము ౧ ఆదివారము 13-7-1930 నెల్లూరు. సంచిక ౧౭

భారతదేశ దారిద్ర్యము-ఖద్దరు.

మిల్లుబట్టకంటె ఖద్దరుచౌక, సుభము.

మీరాబాయిగారు ఎంగ్ ఇండియాలో ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.

ఖద్దరుయొక్క ముఖ్యప్రయోజనము భారతదేశముయార్థిక స్థితిని యభివృద్ధి చేయుటయే! ఇది అన్నములేక మలమల మాడుచున్న నిరుద్యోగుల సమస్య పరిష్కరించును. మానవజాతి పొట్టకును బట్టకును సమకూర్చి జీవింపచేయును.

ఈక్రిందివి యుద్ధమునకుపూర్వమే నిర్ణయింపబడిన సంఖ్యలు.

ప్రతిదినము ప్రతివానియొక్క రాబడియము	రు.	అ.	పై.
అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో	౩	౦	౦
ఆస్ట్రేలియాలో	౨	౦	౦
ఇంగ్లాండుదేశములో	౨	౧	౮
కెనడాలో	౧౧	౦	౯
భారతదేశములో	౦.	౧	౭

భారతదేశీయుల యుద్యోగము.

పరిశ్రమలు	నూటికి	౧ రు
ఉద్యోగములు	నూటికి	౨ రు
ఎగుమతి దిగుమతులు	నూటికి	౨ రు
వ్యాపారము	నూటికి	౬ రు
వ్యవసాయము	నూటికి	౭౧ రు

జనసంఖ్య.

పట్టణములోని జనులు	౩ కోట్లు ౨౮ లక్షలు
పల్లెలలోని జనులు	౨౮ కోట్లు ౬౮ లక్షలు

పట్టణములు పల్లెలు.

పట్టణముల సంఖ్య	౨౩౦౦
పల్లెల సంఖ్య	౭౦౦, ౦౦౦

పైసంఖ్యవలన భారతదేశ సమస్య పల్లెటూరిప్రజల సమస్యయే యైయున్నది.

నిరుద్యోగము.

వ్యవసాయకులు సాధారణముగ సంవత్సరములో ౪ నెలలును కొన్నిప్రాంతములలో ౬ నెలలవఱకును పనిలేకయుందురు.

భారత దేశపు దార్థికస్థితిని వృద్ధిచేయవలయునని లక్షలకొలది జనులకు జీవనోపాధి కల్పింపవలయునని పల్లెటూరి నివాసులకు తమయిండ్లలోనే పని కల్పింపవలయును. యీసహాయవృత్తి ఖద్దరు సిద్ధముచేయుటతప్ప మరేమియును కాదు.

మిల్లులా? ఖద్దరా?

ఖద్దరు ఉత్పత్తి బహు కొద్దిముగ కొలది ధనముతో చేయవచ్చును. కాని మిల్లులను స్థాపింపనట్లు వీలులేదు. మీదుమిక్కిలి మిల్లులనగ పరదేశపుసొమ్ము కనుక పరదేశీయులకు లోబడి యుండవలయును. ఇంకొకవిషయము ౨౦౦౦౦ కదురులుగల యొకవస్త్రముల మిల్లును స్థాపించుటకు సుమారు ౧౬,౬౦,౯౧౭ రూపాయలు కావలయును. ఇదే మొత్తమును రాట్నములపై వ్యయపరచిన, ౧౩౦,౪౧౯. రాట్నములను నడపింపనగును. మిల్లొకదినమునకు గంటకు ౬౦౦ వందల గజములచొప్పున ౧౦ గంటలు పనిచేసిన రాట్నములపై గంటకు ౨౪౦ గజములచొప్పున నాలుగు గంటలే పనిచేసిన మిల్లుకన్న ఆరేడు రెట్లధికముగ దారమును తీయవచ్చును రాట్నములచేత ప్రతిమనుష్యునకు రెండురూపాయల ఆదాయము కలుగును. కాని సాధారణముగ గ్రామములలో ఒకమనుష్యుని రాబడియము రూపాయిన్నర ౧౨ అణాలు మాత్రమే అయియుండును.

కొన్ని చరిత్రాంశములు.

క్రీస్తుపూర్వము ౪౬౮ సంవత్సరము అనగా ౨౪౦౦ సంవత్సరములనుండి భారతదేశము తనఖద్దరు ఎగుమతి వ్యాపారమును విశేషముగ జరుపుచుండెను. మరి యింతకు పూర్వముకూడ వ్యాపారము జరిపినట్లాధారములు కలవు కాని ౧౪౦౦ సంవత్సరములనుండి దేశమత్యుత్తమమైనట్టియు, ప్రపంచమంతట పేరుగాంచినట్టియు ఖద్దరును సిద్ధము చేయుచుండెను. పరదేశపుబట్ట అవసరమైయుండెను. ఇంతియకాక కోట్లకొలదిగల వస్త్రములను యూరోపుదేశమున కెగుమతి చేయుచుండెను. ఇట్టి భారతీయుల గౌరవ చిహ్నమై అర్థకపుటవాడి మిల్లులపోటీచేతనో నాశము కాలేదు. ప్రభుత్వమువారు దిగుమతి పన్నుపై ... సుంకములవసూలుచేసి తమదేశపు ... ముగ భారతీయులనొ...

ప్రథమముగ భారతదేశమునుండి యింగ్లాండునకు క్రీ॥శ॥ ౧౬౭౦ వ సంవత్సరమున వస్త్రములు ఎగుమతిచేయబడెను.

బ్రిటీషువారి దేశాభిమానము.

క్రీ॥శ॥ ౧౬౭౭ వ సంవత్సరమున ఇంగ్లాండులో ప్రతికూలముగా ఇంగ్లీషువారిచే సిద్ధము చేయబడిన ఉన్నివస్త్రములను కప్పబడిన శవములకు పౌనుల [రు. ౭౫] జుల్మానా వేయబడునని శాసింపబడెను. క్రీ॥శ॥ ౧౭౦౦ ల సంవత్సరమున ఇంగ్లాండులో వస్త్రము భారతదేశపు పట్టు క్యాలికో బట్టలను, వాడకూడదని యెవ్వరైనను వాడినచో ౨౦౦౦ పౌనులు అనగా ౩౦౦౦౦ ల రూపాయిల జుల్మానా వేయబడుననియు శాసింపబడెను. ఇటువిధముగ మరికొన్ని చట్టములు సిద్ధమగుచుండెను. ఇట్టి శాసనములచే మన స్వాతంత్ర్యము అస్తమించెను. గ్రామపరిశ్రమాభివృద్ధివలననే మరల మనము స్వతంత్రులమగుదుము. కనుక మనము దేశమంతటను ఖద్దరు ధారణను వ్యాపింపచేయవలయును, పరదేశపు వస్త్రములను ధరింపరాదని జనులకు బోధింపవలయును. ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి జనులు, తమతమ విధులను గ్రహించి పనులను చక్కపెట్టవలయునని వారలకు తెలుపవలయును. పరదేశపు వస్త్రములను బహిష్కరించినతోడనే, జనులందరికి ప్రస్తుతము తయారగుచున్న ఖద్దరు సరిపోకపోవచ్చును. అంతవరకు మనమందరము పాతగుడ్డలనే, చినిగినను కుట్టుకొని, సరిపోవునంతవస్త్రములు సిద్ధమగువరకు వానినే ధరింపుచుండవలయును.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు కరణాల దుస్థితి.

అనుభవజ్ఞుడు.

జమీందారుగారు వారి ఎస్టేటు యిలాకా గ్రామనౌకర్లకు జీతము లేవిన్నీ యివ్వరు. వీరు యేవిధంగా జీవనోపాయం జరుపుకొని నౌకరి చేయవలెనా యనే విషయమున్నూ గుర్తెరుంగరు. ఈజమీందారుగారికి సిఫార్సులను బట్టి సంస్థాన్నపు పద్ధతుల ననుసరించి పనులు చేయలేని యే పింఛను తీసుకొన్న డిప్యూటీ తహసీల్దారునో బధిరత్వము అస్థాయిస్తము యేర్పడిన యే ముదిమందమతికో యుద్యోగమిచ్చు స్వభావము కలదు. ఇట్టియుద్యోగస్తులు తాముఛార్జీతీసుకొన్నది మొదలు సం॥ 1-కి అయాతాలూకాల మీదవేయి రూపాయలకుపైగా సంపాదించుకోవలెనని [illegible]ంపుచూ గ్రామాదుల్లో మకాము చేసే సమయంలో వీరికి భోజనములకూ, తినచేర్చిన వారికి కోడిపుంజులూ, గుడ్లు వగైరాలు, దర్బారు లోపంకూడదు గనుక వీరు ఎక్కివచ్చే బండియెద్దులకు వులవలూ వీరిజమానులకు గుమాస్తాలకూ భోజనములకూ అయ్యేఖర్చులు కరణమే భరించుకోవలెనని శాసింపుచూ పైగా తనకేమైనా ప్రత్యేకించి పొమ్మనకట్నాలుసమర్పించమని పలువిధముల బాధపెట్టుటయూకలదు. పై పనులను యెవరైనా భరించ లేనియెడల వారిని నిందింపుచూ అసమర్థుడని కరణానికి లాయఖు కాడని రిమార్కు చేయుచుందురు.

ఇదిన్నీగాక కరణమునకు యెరుక లేకుండా రయితులకు పిలిపించుకొని చాలా శిస్తు వసూలుకాలంలో నిండాకష్టపరుస్తుంటారని విన్నాను మీగ్రామంలో నిల్వ దరఖాస్తులు చాలావున్నవనిన్నీ మీకర్మం పట్టావేయుటకు యిష్టపడను నేను పైసలుచేసి పట్టావేయిస్తానని చెప్పుచూ తినవంతు గుంజుకొని, తుదకు తానేమియు చేయజాలక వేరేతాలూకాలకు పోవుటకో రైతులు రీఫండుకొరకు వేపుకతినుటయు కలదు. ఒక్క వుదాహరణం చూపిస్తాను. పోడిలె తహసీలుదారుగా వుండి చనిపోయిన మహమ్మద్ ఖాజామియ్యాగారు గోగినేనిపాళెం రైతు బలిజ బసవయ్యనాయుడువద్ద కొంతసంగ్రహించి తుదకు వానికిసాయంచేయలేక తాను ట్రాన్సుఫరు అయి వెళ్ళే సమయంలో సదరు నాయుడు తనకీయవలసిన దానిని యిచ్చి పొమ్మని నిర్బంధింపగా ప్రోనోటు వ్రాసి యిచ్చినట్లున్నూ అందుపై కనిగిరికోర్టులో దావాగ్రంధంజరిగి నాయుడిపక్షం డిక్రీ కాబడియున్నది. అది యేవిధంగా వసూలు కావలయునో? ఆ వ్యవహారములోనే యింకా కొంతమంది ఉద్యోగులు లాభం పొందియున్నారు. ఈ కర్మకాండ తహసీల్దారు పేష్కార్లూ ఎల్లప్పుడునూ జరుపుచునేవుంటారు.

ఒక సెంటు భూముకి రహీ తెవ్వడైనా దరఖాస్తుపెట్టుకుంటే వంటుదారును తహసిల్దారును సిఫారసుచేసినందుకు సమాధానపరచి మంచి చేసుకోవలయును. అంతట తాలూకా హెడ్డు గుమాస్తా వ్రాతబల్లక్రింద చేయిజాచుకొని కుర్చునుమును. అనేకిని శాంతింపచేయవలె. వల్లమాలిన బిరుదుగల దివాను పేష్కారుగండం తప్పించుకొని హుజూర్ ఆఫీసుకుపోవలెను. అక్కడ అబ్రాంది గుమాస్తా ఏ నాలుగుసంవత్సరాలో దస్తరంలో బందుచేయగా ముసుపుచెల్లించుకోగా అసిస్టెంటు కుమార, అసలు కుమార రాజాల సిఫార్సులైన తిర్గాతి మహారాజాగారి ఫైనల్ ఆర్డర్లు అయిన పిమ్మట ఆభూమి మంజూరో, గైరుమంజూరో తెలియగలదు. ఈ గండములన్నీ గడచునప్పటికి 10 సంవత్సరములైనా గడచును. ఈలోగా యే పదిమంది తహసీల్దార్లో ట్రాన్సుఫరు అగుచు మారుచుందురు. ఎవరెవరి ప్రాప్తము కొద్ది దరఖాస్తుదార్ల వల్ల తృణమో పణమో లాగుకొట్టుచుందురు.

సాధారణముగా వెంకటగిరి సంస్థాన గ్రామాదులలో సంవత్సరానికి ఒక్కడు కలవపులు ప్రాచీన కాలము[illegible] యే రాజు వేయించిన చెర్వులో అచ్చటచ్చట కలవు, వాటికి మరమ్మతులు లేవు. చేనుకువేసిన వరవకట్టలవలె చిన్నవి బడిపోవుచుండును. ఒక వేళరయితుల దురదృష్టంవల్ల వర్షంకురిసినా పైరు వేస్తే 10, 15 రోజులలోనే నీరుయెండిపోయి పైరుసు కిపోవును. సుస్తీ ముజారాలు వ్రాసివేయిస్తామని, రూపాయికి 0–5–4 ల చొప్పున కానుకలిస్తేమువరాయిప్పిస్తాము లేకుంటే యివ్వమని రైతులను అల్లాడిస్తూవున్నారు. చాలాగ్రామాదుల రైతులు జన్మభూమిని వదలి విదేశగతులైనారు.

ఇకను కరణాల స్థితిగతులు చూతాము వీరున్నూ రైతులతోబాటు భూములుసంపాదించుకొని శిస్తులుచెల్లించువారే వీరున్నూ రైతులే అయి లేపరికిన్ని రయితులకున్నూ ఒక వ్యత్యాసంవున్నది. అదియేమంటే 'తెనుగుదాసరిపదవి' అనే ఘనతవహించిన ఒకకరణీకం అనే జమీందారీ కొలువుకలదు.

ఈఉద్యోగంయొక్క గౌరవంకాస్త వర్ణిస్తాను. దొంగకు తేలుకుట్టిన చందానవుంటుందేమో! ఒకరికష్టాలు యింకొకరితో చెప్పుకొనుటకున్నూ సిగ్గగుచున్నది.

ఈ జమీందారీ గ్రామములలో పూర్వం కరణాలుచాల గౌరవంగా కాలక్షేపం చేస్తూవుండేవారు. అప్పట్లో ఎస్టేటు నౌకర్లు మకాముచేసినప్పుడెల్లా మాయిన్ను తెప్పించుకొని పౌరోహితుల యిండ్లల్లో యిచ్చివండించుకొని తినుచూ ఆయా గ్రామములలో పనులు నెరవేర్చుకొని పోవుటకలదు. పౌరోహితులు పైపనులు చేసినందుకు యినాములు యివ్వబడియుండిరి. ఇప్పుడువారా యినాములు అమ్ముకొని నగిరి ఉద్యోగస్థుల ముఖాలేచూడ్డం లేదు. వారిని మందలిచేవారూ లేరు.

ఇక తిమకు లోకువయైన కరణాల యిండ్లమీద పిశాచముల వలెపడి అరుగులమీద అల్లాడుటుండుటచేత యీ పాచికట్టెలనువదలి భోజనంచేయ లేకనో, పరువుప్రతిష్టలకో లేదా వారివల్ల జీవన హాని కల్గుననియో చెంబులో, బిందెలో, తాకట్టుపెట్టి లేదా తెగనమ్మి నగిరి ఉద్యోగస్థులకింత పిండాకూడు వేస్తూ యున్నారు. కొంతమంది వుద్యోగస్థులు జీతాలు, భత్యాలు మిగుల్చుకొని గ్రామాదులలోనే భుక్తిగడపుచూ కాలం వెళ్ళపుచ్చుచున్నారు. కరణంజీతం నెల 1-కి 4, 5, 6, 7, రూపాయలు వండిపెట్టినందుకు పెండ్లానికి సగముపోతే కర్ణానికి సగంగిట్టును. పెండ్లాం లేనివారు తామే వండిపెట్టవలసినట్లు యేర్పడుచున్నది. ఇంతస్వల్పనౌకర్లుకదా, యెస్టేటువారివల్ల నకిదమ్మిడీ అయినా వీరికి ముట్టదే వీరు భుక్తి గడపుకొని మనకెక్కడ తెచ్చిపెట్టుతారా అనే భీడియమైనా యీనగిరి వుద్యోగులకు లేదు.

ఎస్టేటుగ్రామనౌకర్లు అటు జమీందారుకు, యిటు గవర్నమెంటు వుద్యోగస్థులకూ సమాధానం చెప్పవలసి వున్నది. చాకిరీ చేయవలసివున్నది. నగిరి జమీను వచ్చినా, సర్కారుబిళ్ళ బంట్రోతు వచ్చినా, చేతులుకట్టుకొని నిలువవలెను. పైకంవసూలురోజుల్లో వీరికి నిద్రాహారములుండవు. 12 నెలలు వసూలే. తాకీదులు వ్రాయుటలో వంటుదార్ల ఆముల్దార్లూ చూపే జబర్దస్తీయింతింత కాదు. కష్టపడి వసూలుచేసేది కరణమున్నా, నా కేంకలో బాగావసూలు చేసినానని వంటుదారున్నూ, నేనేసమస్థనను నా తాలూకాలో. బాగా వసూలు అయినదని అమీల్దారున్నూ, నాఖండంలో నేను యిచ్చకట్టి యింత ముల్లె వసూలైనదని పేష్కారున్నూ, ప్రమోషన్లకొరకు ఆత్మస్తుతి చేసుకొంటూ వుప్పొంగుచుదురుగాని, కష్టించి పాము బొక్కలలో వ్రేళ్ళుపెట్టి పెల్లగించినట్లు అహోరాత్రములు విరుగబడిచచ్చే కరణాన్ని అనుకునేవారు లేరు. వీరుచేసిన కష్టము, పడేపాట్లు పీనుగకు చేయు శృంగారమువలె నిష్ప్రయోజనమై పోవుచున్నది.

ఈ కరణాలు తమకు ముందేమో ప్రమోషన్ కలుగునని ఆశలోవుండిరి. ప్రస్తుతం రివిన్యూబోర్డువారు చేసిన తీర్మానములో జమీందారీ కరణాలకు వ్రాతపని లేదనీ జాస్తి జీతము లవసరంలేదని తీర్మానించినారట. కాని యీకరణాలున్నూ గవర్నమెంటు కరణాలవలె ప్రతి నెల సాగుబడి లెఖవగైరాలాలుపంప వలసి వున్నది. వీరికిన్ని జమాబందీ కొలుపు దిట్టమువగైరావసూలు పనులు వగైరా యావత్తు గ్రంథమున్నూ గవర్నమెంటు కరణాలతోపాటు చేస్తూనేయుండిరి. అయితే యీవిషయాలలో జమీందారు జోక్యంపుచ్చుకొని, తనకరణాల దుస్థితిని బాపుటకు పూనుకోనందున పైగాతన పనులు చేస్తూవున్నందునా కాలం జరుగుచున్నది.

జమీందారీ కరణములకు యిచ్చే జీతాలు వక గవర్నమెంటుతలారీవాడికిచ్చే జీతముకంటే హీనంగావున్నది. ఈకరణముల సహాయంచేత (M. L. C.) పదవి చెందినయీజమీందారైననుతనకరణముల దుస్థితిని తొలగించుట కిసుమంతైనా చేయకపోవుట శోచనీయము. వీరుల సర్వీసుచేస్తూ వీరికిసాయపడి రయితులలో కక్షలుపెంచుకొని ఎందరుకరణములు ప్రాణములుసైతముకోల్పోయిరో విచారించువారు లేరు.

కూలిపనిచేసే ముసలమ్మ రోజుకు 0–6–0 సంపాదింపుచున్నది. అన్నివిధములయిన వ్యవహార జ్ఞానముండి సర్వే వగైరా ట్రయినింగు అయ్ని కరణములకు యింతహీనమైన జీతము లిప్పించగలిగిన వారెవ్వరోకదా? ఇప్పటికీ విధంగావున్నది. అట్టి యెప్పటికెప్పుడు మార్పుచెందుచున్నది. ఈ నిరాసీహక్కు అనే ఆశాపిశాచం యీప్రతిబంధకం యెప్పుడో మారిపోవును.

కాబట్టి యింతట్నైనా వెంకటగిరి యెస్టేటు యిలాకా పొదిలె, మారెళ్ళ దరిశి, కోట, పెళ్ళూరు వగైరా తాలూకాల కరణములు సమావేశమై ఐకమత్యముతో కర్తవ్యమాలోచించి క్రమమైన యాందోళనము జరుపవలసి యున్నదని కోరుచున్నాను.

జాబులు.

జమీందారీ కరణాలకు ఒక ప్లీడరు సానుభూతి.

"జమీందారీ రైతు" పత్రికాధిపతులకు.

ఆర్య వర్యా!

పైవ్యాసమునందు వర్ణింపబడిన జమీందారీ కరణముల దురవస్థను గమనించి పరితాపము నెందును, సానుభూతిని వెల్లడింపుచున్నాడను. తమజీవనోపాధికి భంగముకల్గునని హృదయ భావములను, మనోవ్యథను, వెల్లడించుటకు సంశయింతురుగాని, జమీందారీకరణముల యవస్థ దుర్భరదృశ్యమని నాకు స్వయముగా తెలియును. వెంకటగిరి సంస్థాన ప్రజల యిడుమలను విచారించువారే లేరు. ఆయుద్యోగులా, ప్రజలబీడించి పిప్పిచేయుటకై గ్రామసంచారము సేయుచుందురు. ఎలెక్షన్ సమయములోపనికిమాలిన వాగ్దానములొసంగుదురు. మరలఎన్నికలు సమీపింపుచున్నవి. రాజాగారి పర్యాయమెన్నితట్టల వాగ్దానములతో పర్యటన మొనర్తురో చూడవలసియున్నది. స్వార్థపరులెవరో యొకరిద్దరు గ్రామదోపిడి యుద్యోగముల కాసించి ప్రజలు మోసపుత్తురు. ఈ తరుణమున కరణములు ప్రజల విశ్వాసమును కోల్పోవక తమ హక్కులకై ప్రయత్నించుట

"అరేంజిమెంటు" రాకపూర్వమే కరణముల స్థితి బాగుండెనేమో యని సంశయింపుచున్నాను. అనేక గ్రామాదులలో అనాదిగవచ్చుచున్న కరణీకములు తొలగిపోయినందున తగాదులు పెంచుచు పనిలేని వారు కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. తన సంస్థానంలోని కరణములకు యిప్పటి కరవుబత్తెమునకంటె యధికముగ తాని ప్పింపజాలకున్న పూర్వాచార ప్రకారము వంశపరంపరగ, కరణీకము చేయువారి నెల్లర తిరిగి నియమించుటే యుక్తమని రాజాగారిని కోరుచున్నాను.

పై లేఖలో అతిశయోక్తిమొంత మాత్రమును లేదు. ధైర్యముతో రయితుల హక్కులకై పోరాడుచున్న మీ రైతు సంఘము మీ పత్రిక, భావి భోగోన్నతికి తోడ్పడుగాక.

పో॥ రామబ్రహ్మం.
ప్లీడరు, రేపల్లె

నీటిపారుదల సౌకర్యము గల భూములు నిమ్న జాతుల కివ్వబడవు.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి క్రింది ప్రకటనమును గావించు చున్నారు:-

నిమ్న జాతులకు దరఖాస్తుపైభూములనిచ్చు విషయముగురించి 1917-18 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు రివిన్యూబోర్డువారితో కలసి ఆలోచించిరి. సాగుబడి చేయుటకు వీలగు ప్రదేశములను ప్రత్యేకించి సాధ్యమైనంతవరకు నీటినిదరఖాస్తుపై నిమ్న జాతులకు చేరినవారికీయవలయునని ప్రభుత్వమువారు 1918 సంవత్సరము జూన్ నెలలో ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి. ప్రారంభములో భూములు అటవీశాఖ పరిపాలనమునుండి తీసివేయబడిన అడవులున్న ప్రదేశములున్న ప్రదేశ ఆ ప్రాంతములందుండు నిమ్న జాతులవారికి ఈభూములను దరఖాస్తుపై నిచ్చుచున్నను ఆలోచించి ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులు పనిచేయవలయునని ప్రభుత్వమువారుత్తరువులను ప్రకటించిరి.

కాని విలువుగలభూములవిషయమై ప్రభుత్వమువారట్టి ప్రత్యేకపుటుత్తరువులను ప్రకటించలేదు. విలువగల భూములను సాధారణముగ ప్రభుత్వమువారు [illegible]ము చేయుచుందురు. మార్కెటు ధరనను సరించి [illegible]దారులు అభూములను కొనవలెను కాని

క్రయమొత్తమును సంవత్సరమునకు కొంతచొప్పున సులభముగ తీర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు సదుపాయము మొసగియున్నారు. ఇట్టివిలువగల భూములు ఉచితముగ కావలయునని ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తు పంపవలసియున్నది.

నీటిపారుదల సౌకర్యములుగల భూములు, త్వరలో నీటిపారుదల సౌకర్యములను పొందగల భూములు విలువగల భూములను శీర్షిక క్రింద చేయుచున్నది. ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు శీఘ్రముగ వలయునని ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు మూల వ్యయముకూడ రగ్గుట అవసరము. అందుచే

> # ఓటుఅడిగిన వారిని ఈ వాగ్దానము చేయ మనుడు.
>
> ఎస్టేటులాండ్సు అక్టులో:—
>
> శిస్తు ముజరా యిచ్చుట చట్టములో వుండవలెను.
>
> స్థిరాస్థిని జప్తిచేయు అధికార ముండరాదు.
>
> కచేర్లవిషయం దాటరాని సూత్రముండవలెను.
>
> శిస్తు హెచ్చించిన నిబంధన తొలగిపోవలెను.
>
> జమీందారు కయ్యలులోను మిగిలిన దానిలోనే పంచుకొనవలెను.
>
> మొదలగునవి సిద్ధించుటకు సహాయము చేసెదరా మన అభ్యర్థులు!
>
> ---
>
> ## వెంకటగిరి కుమార రాజాగారి మాట
>
> ఇందు నమ్ముటకు వీలు లేదు
>
> ఈవాగ్దానాల నైనా రామచంద్రా రెడ్డిగారు చేయజాలరా?

ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుక్రిందనుండుభూములనుతగ్గువరకు విక్రయించుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఇట్టిభూములనుదరఖాస్తుపైనిమ్న జాతుల వారికి ఉచితముగ నివ్వకూడదని 1928 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో ప్రభుత్వమువా రుత్తరువులనుప్రకటించిరి. కాని ఈవుత్తరువుప్రకటింపబడిన పూర్వము నిమ్న జాతులకై ప్రత్యేకింపబడిన భూములనుతగ్గించవలయునని ప్రభుత్వమువారుద్దేశించి యుండలేదు. ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులక్రిందనున్న భూములను నిమ్న జాతుల వారికిప్రత్యేకించిన భూములలో సహా వేలము వేయవలయునని 1930 మార్చి నెలలో రివిన్యూ

బోర్డు నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరుకు ఉత్తరువు నొసగెను. కాని ఈవుత్తరువు మరల రద్దుచేయబడినది.

ఇకమీద నీటిపారుదల సౌకర్యములుగలభూములు నిమ్న జాతులకు దరఖాస్తుపైనియ్యబడవు. 1928 సంవత్సరము నవంబరునెలపూర్వము నిమ్న జాతుల కియ్యవలెనని భూములవిషయమై ఉత్తరువుఅమలుకాదు. విలువగల భూములను నిమ్న జాతులవారు మార్కెటు ధరకుకొనవచ్చును ఈసొమ్మునుసంవత్సరమునకు కొంతచొప్పున ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించవచ్చును. విలువగల భూముల విషయము నందుకూడ అవసరమైనచో వుచితముగ అట్టిభూములను నిమ్న జాతులవారికిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారమున్నది. సామాన్యభూములు ఎప్పటివలెనె దరఖాస్తుపై నిమ్న జాతుల వారికి వుచితముగ నివ్వబడవు.

జస్టిసు పక్షము—జమీందారీ రైతులు.

శ్రీ మునుస్వామి నాయుడు గారి అభయ హస్తము.

---

6 తేది జస్టిసు పక్ష నాయకులగు శ్రీ బి. మునుస్వామినాయుడుగారు జరుత్తి నిద్దగ్గర బుచ్చివాయుకు కంద్రికు వచ్చిరి. సాయంకాలం 3-30 గంటలకు ఒక గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. శ్రీయుత బి. కె. పార్థసారథి నాయుడుగా రధ్యక్షత వహించిరి. తిరుత్తని తాలూకాలోని రైతులు చాలమంది సభకు వచ్చియుండిరి.

జమీందారీ రైతులు.

శ్రీయుత పనవారి సుందరవరదులుగారు నాయుడుగారిని వుపన్యసింపవలసినదని కోరుచు జమీందారీరైతుల యిబ్బందులు తొలగచేయుటకుగాను 1908 సం॥ నాటి స్టేట్ ల్యాండ్సు ఆక్టు శీఘ్రముగ సవరింపబడవలయుననిరి. నాయుడుగారుపన్యసించుచు భారతదేశము ఆర్థికముగాను, రాజకీయముగాను స్వాతంత్ర్యమును బడయుటయే తమ పక్షమువారి యాశయమనిరి. సత్యాగ్రహము పట్ల ప్రభుత్వమువా రవలంభించిన చర్యలను నిరసించుచు, రౌండ్ టేబిల్ సభ డొమినియన్ ప్రతిపత్తి విధానమును వర్ణించుటకే సమావేశమగునని శీఘ్రముగ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపవలయుననిరి. మా పక్షమువారు రైతులతరపున నుందురు. కౌన్సిల్లో చేయదగిన పని యంతగా లేకపోయినను, స్వార్థపరులను ప్రవేశింపకుండజేయుటకై వానిని మనమంటి పెట్టుకొనియే యుండవలయును. అందుచేతనే మా పక్షమువారు కౌన్సిల్ల కార్యక్రమములో పాల్గొనుటకు నిశ్చయించిరి. జమీందారీ రైతులవిషయమై సుందరవరదులుగారు సూచించిన కార్యక్రమముపట్ల మేము శ్రద్ధవహించెదము. అని నాయుడుగారనిరి.

సైమను నివేదికాశయము భగ్నమై పోయినది!

అసెంబ్లీయందు శాస్త్రప్రతినిధి ఇర్విన్ ప్రభువుల ఆశాపూర్ణమహోపన్యాసము.

* కేంద్ర స్టేట్ కౌన్సిల్ సభ్యులకు అసెంబ్లీ సభ్యులకు చేయబడిన హితవు.

ఇర్విన్ ప్రభువు సత్యాగ్రహోద్యమమును నిరసించిరి. రౌండు టేబిల్ సమావేశ స్వేచ్ఛాసమావేశమును సైమను నివేదిక అరికట్టజాలదు. చర్చించబడవలసిన సామగ్రిలో సైమను నివేదిక కూడ ఒకటి కాగలదు. ఆసభయందు గావింపబడిన నిర్ణయమే పార్లమెంటుకు నివేదించబడును. మరియు అది అంగీకరింపబడుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించునని భాషించిరి.

భారతదేశమునందు వివిధ నాగరికతల ప్రాముఖ్యమువలన చాల మార్పులు కలిగినవి. దీనిలో రాజకీయ సంస్కరణములుకూడ పరిగణింపబడదగినవి. బ్రిటను దేశీయులు తమ దేశమునకు రాజ్యమునకు సంబంధించిన విషయములందే అధికముగ శ్రద్ధ యూనుటవలన భారతదేశమునందు జాతీయభావము యొక్క అభివృద్ధులను సరిగా గుర్తింపలేక పోయిరి. భారతీయుల తత్వమును గ్రహింప జాలకుండ యుండిరి. బ్రిటీషువారు యిట్లు గ్రహింప జాలకపోవుటచే వారికి భారతీయులపట్ల సానుభూతి లేనట్లగుటకు భారతీయులు అనుమానపడిరి. భారతీయులుగాని బ్రిటీషువారుగాని యీ విషయములయొక్క ప్రాముఖ్యతను గాంచ భారతములో వచ్చియుండుటకు వీలులేని స్థితి యేర్పడినది.

భారతీయుల ఆత్మగౌరవము.

నేను ఇకచేయవలసిన కార్యములు అత్యధికముగ నున్నవి. కాని భారతదేశము బ్రిటీషు రాజ్యమునందు ఇతరకొరకు సంతృప్తి అభివృద్ధిని బడయుటకు సాపేక్ష శక్తులను వినియోగించుట ధర్మమని నేను గుర్తింపగలేను.

భారతదేశీయులు ఆత్మగౌరవము పట్ల యెక్కువపట్టుదలను చూపుచుండుట వలనను, దేశమునందు జాతీయభావము దినదినము వృద్ధిపొందు చుండుటవలనను మొన్నకాలము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్గత ముగ గౌరవహీనమగు స్థానమునందు నుండుటకు బుద్ధిపూర్వకముగ భారతీయు లంగీకరించరు. ఈ కారణములవలననే సాంకరముగు అభిప్రాయభేదము తొలగించుటకు భారతదేశము అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును బడయుటయే తమ రాజకీయ పరమావధియని ప్రకటించుటకు నాకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు నిరుడు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. ఆ ప్రకటనము సుస్థిరముగ అట్లే నిలిచియున్నది

రౌండు టేబిలు సమావేశము.

లండను నగరమున జరుగనున్న రౌండు టేబిలు సభలో బ్రిటిషు ప్రతినిధులును భారత ప్రతినిధులును యెట్టి ప్రతిబంధములు లేకుండ స్వేచ్ఛగ చర్చించుటకు అవకాశ ముండును. ఈసభవారు నిర్ణయించిన విధానమును బ్రిటను ప్రభుత్వము వారు పార్లమెంటు సభలోను ప్రతిపాదించెదరు.

సైమను నివేదిక ఇతర ముఖ్యములగు విషయములతో కూడి యుండుటచే యీ నివేదికకు కూడ కొంత ప్రాధాన్యముండుట సహజమే. ఇంతవరకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సైమను నివేదికను సామాన్యముగనే పరికించిరేగాని సాకల్యముగ పరిశీలించియుండలేదు. ఈ నివేదికనుగూర్చి తమ అభిప్రాయములను నిర్ధారణ చేసికొనుటకు పూర్వము భారతముననున్న శాసనకర్తలతోను, సంస్థానాధిపతుల తోను, సంస్థానముల ప్రజా ప్రతినిధులతోను, బ్రిటీషు ఇండియాలోని వేరువేరు సంస్థల ప్రతినిధులతోను నేను సాకల్యముగ సంప్రతింప గోరుచున్నాను.

సత్యాగ్రహోద్యమ నిరసనము.

గాంధీగారు సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము విధింపని దేశమునకుం గలుగు మహోపద్రవమునుగూర్చి నేను ప్రజలతో స్పష్టముగ తెలిపియుంటినిగాని, నా మాటలు వారికి రుచింపలేదు. ఈ సత్యాగ్రహోద్యమము సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమువలన స్థిరపరుపబడిన ప్రభుత్వాధికారమును ధిక్కరించుటకు బుద్ధిపూర్వకముగ చేయబడిన ప్రయత్నమే యగును, న్యాయానుకూలములు అహింసాయుతములు విన్యాసకరములగు అను కార్యకుశలత నీతుల, ప్రభుత్వము వారుకూడ నమ్ముచున్నారు. నిరోధనమువలన అధికారమును ఎదిరించుటకు పరికే యట్టి హక్కును లేదనుటకు ఒక్కసారి సమ్మె కట్టుట యెట్టిదో యీ సమిష్టి సత్యాగ్రహముకూడ నట్టిదే.

విష పురుగులు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు పోలీసులును సైనికులును తమ రాజభక్తి విశ్వాసములను విడనాడి ప్రవర్తించుటకు ప్రోత్సాహము గావించుటచే, ఆ సంఘమును వట్టి విద్రోహసంస్థగా ప్రభుత్వముచే ప్రకటించవలసి వచ్చినది. సంఘమునం దట్టి దుష్ప్రచారము అవసరమైనదేయని ఈ దేశపు భారప్రభుత్వము, సహించియుండ కూడలేదు. కావున అసాధారణ పరిస్థితులలో నట్టి యుత్తరువులను ప్రభుత్వము అమలుపరచి ప్రయోగింపవలసివచ్చెను. కల్లోలములు జరుగు కాలమున నిరపరాధులుకూడ దోషులతో కష్టనష్టముల పాలగుట తప్పింపరానిది. అట్టి సందర్భములందు బాధపడినవారికి నా సానుభూతి చూపుచున్నాను. ఈ కల్లోలమును సమయించుటలో పోలీసులును సైనికులును ధైర్యస్థైర్యములతో ప్రవర్తించిరి. కాని యీ దుర్మార్గమును యొక్క తీవ్రతవలన, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి నా యభిప్రాయము లాగరెంచి యేమాత్రము తగ్గుదలలేదని స్పష్టపరచుచున్నాను. "(కరతాళము)" లండను సమావేశపు తేదీలు ప్రకటితమైనవి. సార్వభౌమ ప్రభుత్వము తరపున నేను సమావేశము చేయవలసిన కార్యములను మరింత వెలువరింపగలిగియున్నాను.

రౌండు టేబిలు సమావేశ కార్యము.

రౌండు టేబిలు సభయందు జరుగవలసిన చర్చకు తగినంత స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యము నేను సూచించిన ప్రకారము యుండవలెను.

కాబట్టి యీరౌండుటేబిలు సభలో జరుగవలసినచర్చ సైమను నివేదికా నిర్ణయములచే ఏ మాత్రము బాధింపబడదు. యీనివేదిక తదితర సామగ్రిలో ఒకటి కాగలదు. ఈసభవల్ల రెండుదేశములవారును సగౌరవముగా ఆమోదించదగిన నిర్ణయముకేవే యుండవలెనని సార్వభౌముని సంకల్పమైయున్నది. అన్ని పక్షములవారికిని అన్ని సంఘములవారికిని సమానాదరణీయములైన నిర్ణయములే చేయబడును. ఈ రౌండుటేబిలు సభవారు యీప్రకారముగా చేసిన నిర్ణయములే పార్లమెంటుసభలో నివేదింపబడును. కాబట్టి పైచెప్పిన విధముగనట్టి యీసభా ప్రయోజనము కేవలము వాగ్వాదము కానేరదు. ఉభయదేశముల ప్రతినిధి సమావేశమువల్ల సమాధానము చేకూర్చుటయే యీసభోద్దేశ్యమని యెంచనవలసియున్నది. అన్నిపక్షముల ప్రతినిధులును కలిసి నిష్కల్మషబుద్ధితో విషయములను సమగ్రముగా చర్చించుటవల్ల సర్వజనాదరణీయమగు విధానమేర్పడునని నిర్ణయము కాలములో మహాభాగ్యము. అట్టిప్రణాళిక పార్లమెంటువారికి తప్పక నివేదార్హము కాగలదు.

భారతదేశమునకు యిప్పుడు తటస్థించిన యీ విషమస్థితి తొలగుటకు ఒక్కసాధనము మాత్రమే కలదు. బ్రిటను దేశమువారును భారతదేశమువారును ఏకీభవించుటయే యీ సాధనమునకు అత్యేసింపవలసియున్నది. 1929 నవంబరు నెలలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్నేహపూర్వకముగ చేయు నిర్ణయపుడు భారతదేశములో పలుపక్షములు నాయకులుకూడ అట్టి ఉదార భావముతో చూచియుండిన భారతీయసమస్య పరిష్కారమునకు యిదివరకే అనుకూలముగనే పరిణమించి యుండును. అప్పుడు పరిష్కారమునకుగల అవకాశములు యిప్పటికంటె

(9-వ పుట చూడుడు.)

జమీందారి రైతు
13—7—1930
ఆదివారము.

చక్రవర్తి-రాజప్రతినిధి. ఉపన్యాసములు.

ఈనెల తే 8 ది నాడు ఇంగ్లండులో క్రొత్తగా నిర్మింపబడియున్న ఇండియా భవనమునకు ప్రారంభోత్సవము జరుపుచు మనచక్రవర్తిగారు కొన్నివిషయములను నుడివిరి. వారియుపన్యాసమున నూతన రాజ్యాంగ విధానమునుగూర్చి సూచింపబడునని ఆశతో ఎదురు చూచుచుండినవారికి చాలవరకు ఆశాభంగము కలిగినది. హిందూదేశ భవిష్యత్తును గూర్చిన యిట్టిఆశలను అధికార జ్యోతిష్కులు చాలవరకు పెంపొందించి యిప్పటినిరాశకు దోహదమొసంగిరి. స్పష్టమగు సూచన లేవియు లేకున్నను ఉపన్యాసమునందు గుర్తింపబడిన రెండు విషయములు నిర్లక్ష్యపరుప దగినవి కావు. హిందూదేశము అంతయుఒకటియను విషయము వీరు ఒప్పుకొనిరి. చాలసంవత్సరముల క్రిందట కోరినట్లే యిప్పుడుకూడ విశాలమగు సానుభూతి వర్తించిరి. 1906 వ సంవత్సరము నాడే వారు అట్లుకోరియుండియు యిప్పటి వరకు ఫలితమే లేకుండుటయేగాక హిందూదేశమునకు బ్రిటను యందు నమ్మకమే లేకుండ తొలగిపోవుట దురదృష్టము.

చక్రవర్తిగారి ఉపన్యాసానంతరము తే 9 వ నాడు రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనము చాలముఖ్యమైనది. దీనియందు నయినను గొప్పసూచనలేవియు చేయబడకున్నను, ధోరణి సంతృప్తికరముగానున్నది. ఎట్లయినను సామరస్యము కలుగునట్లు చేయవలయునను ఉద్దేశ్యము స్పష్టముగ కనబడుచున్నది. ప్రయత్నలోపము లేకపోవుట శుభసూచకము గదా.

కేల్కారుగారు వచించినట్లు వైస్రాయి తనకుగల సానునయ శక్తినంతయు వినియోగించిరి. జాతీయవాదుల కోర్కెలకుతగుసమాధానముఉపన్యాసమునందు కనుపించనందుచే కాంగ్రెసు తత్వము గలవారికి దీనిమొదల నెట్టియభిప్రాయము గలదో చెప్పజాలము గాని రెండు మూడు విషయములు మాత్రము ముఖ్యముగ గమనింపదగినవని చెప్పకతప్పదు. మొదటిది "డొమినియనుస్టేటసు సంపాదనము హిందూదేశపు సక్రమాభివృద్ధికి కడమెట్టు" అని పోయిన సంవత్సరము తానుగావించిన ప్రకటనను దృఢపరచుట రెండవది హిందూదేశ విషయములో సైమను రిపోర్టు కడమాట కాదనియు రౌండుటేబిల్ సమావేశములో చర్చింపబడు ఆధారములలో నదియొకటి మాత్రమేయనుట. మూడవది కాన్ఫరెన్సులో తేలబోవు సారాంశము ననుసరించిన సూచనలను మాత్రమే ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటుకు నివేదింతురనుట.

వైస్రాయిగారు యింతకంటెను గొప్ప యోచనలనుచేసి యుండవచ్చును గాని ఇంగ్లండులో యెక్కువ విముఖత యుండునప్పుడు ఇంతవరకు చేయగలుగుట ప్రశంసార్హము. మాకు వైస్రాయి యెడలను లేబరు ప్రభుత్వము యొక్క ఇబ్బందుల యెడలను సానుభూతికలదు. కాని హిందూదేశపు కష్టములు వీనికంటె యెన్నియో రెట్లెక్కువ. కేల్కారుగారు చెప్పినట్లు సర్కారువారు షరతులు లేకయే రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలచేసి తమ దృక్పథముమారినదని చూపవలెను. సైమను కమిషనులోని లేబరు ప్రతినిధులు హిందూదేశమునకు మేలును చేయ నుద్దేశించినచో నివేదికలో భిన్నాభిప్రాయముల వ్రాసియుండవచ్చుగదా!

గాంధిపట ఉత్సవమునకుగా అరెస్టులు.

యల్లాయపాళెంలో 13 అరెస్టులు.

యల్లాయపాళెములో తే 11 ది సాయంకాలము గాంధి పటమునకు పెద్ద ఉత్సవమును గావించుచుండ పోలీసువారు వచ్చి 13 మందిని అరెస్టుచేసి పటము మొదలగు వాటిని స్వాధీనపరచుకొని కోవూరుకుబోయిరి. అరెస్టు అయినవారు- నువ్వూరు సుబ్బరామరెడ్డి కారు రామిరెడ్డి కట్టా అయ్యపరెడ్డి, మందిపాటి శంకరరెడ్డి, పెనుమల్లి రమణారెడ్డి, మేడా పట్టాభిరామిరెడ్డి, మునుకూరు ఆదినారాయణరెడ్డి, ఇసనాక లక్ష్మీనరసారెడ్డి, పూండ్ల ఆదిశేషారెడ్డి, ఏకొల్లు రాఘవరెడ్డి, కట్టా సుబ్బరామిరెడ్డి, జక్కల చిన్నయ్య.

నెల్లూరు కాంగ్రెసు సంఘము అశాస్త్రీయము.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞ.

ఇతర శిక్షలు 300 మంది చెరకు పోవుట.

అశాస్త్రీయ సంఘము.

ఇతరజిల్లాల కాంగ్రెసు సంఘములతోపాటు నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము, వార్ కౌన్సిలు అశాస్త్రీయ సంఘములని మదరాసు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

నెల్లూరు కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి శిక్ష.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుండు కొత్పాలు సుబ్బరామిరెడ్డిగారికి 3 నెలలు శిక్ష విధింపబడినది. శ్రీగాలను దశరధరామయ్య అను వాలెంటీరును 2 ఏండ్లు బోస్టలు స్కూలుకి పంపిరి.

మొదట అరెస్టుచేసి వదలిన మడమనూరు వారిని 6 గురిని మరల అరెస్టుచేసి చెరి 6 నెలల శిక్షను విధించిరి. నెల్లూరు వెంకయ్య అను బాలుని అరెస్టుచేసి వదలివేసిరి.

హనుమారెడ్డిగారను ఒక మోటారు స్వంతదారుని, తూములూరు పద్మనాభయ్యను మరల అరెస్టుచేసి జామీనుపై వదలివేసిరి.

ఉదయగిరియందు కొందరికి శిక్ష విధింపబడినవి. యిప్పటికి యీమండలమున 300 పైన చెరకు పోయియున్నారు.

బిసెంటమ్మ కాంగ్రెసులో చేరుట.

8000 మంది అటవీ శాసనమును నిరోధించుట.

మహమ్మదీయులు సైమను నివేదికను నిరాకరించుట.

మహమ్మదీయులు సైమను నివేదికను త్రోసివేయుట.

అఖిల ముస్లింపరిషత్ కార్యనిర్వాహక వర్గము సిమ్లాయందు షౌకతాలీగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనది. అందు దీర్ఘచర్చ జరిగినతరువాత సైమను నివేదిక ముస్లింల అభివృద్ధి విరోధకమనియు, హానికరమనియు అనితీర్మానించిరి.

ఒక ఉత్సవము అశాస్త్రీయము.

పూనాయందు గాంధిగారి నిర్బంధపు రెండవ నెల ఉత్సవము గావించుటకు యత్నములు గావింపబడెను. వెంటనే ఉత్సవము అశాస్త్రీయమని ప్రకటించి లాఠీలతో గుంపును చెదరగొట్ట ప్రారంభించిరి. [illegible] కాలమందికి గాయములు తగిలెను.

8000 మంది అటవీశాసనమును నిరోధించుట.

మధ్యరాష్ట్రములందు కాంగ్రెసు వారు అటవీశాసనమును ధిక్కరించ తీర్మానించుకొనిరి. అందుపై అసెంబ్లీ సభ్యులుగానుండిన అవెగారి వారు కర్తృత్వముక్రింద 8000 మంది వాలెంటీర్లు పుసాదుకు బయలుదేరిరి. వీరికి ఘనమైన వీడ్కోలొసంగ బడినది.

మహాత్ముని కారాగార వాసము.

మహాత్ముడు ఇప్పుడు కారాగారమున మహారాష్ట్రమును అభ్యసించుచున్నారు. విశేషకాలము తక్లీపైన నూలు వడుకుటకే వినియోగము చేయుచున్నారు. కక్ష్యలుకూడ గ్రంథాలయములవలె శుభ్రముగానుండవలయునని తెలుపుటకుగా ఇప్పుడు వీరు దొడ్డియందే భగవద్గీతను కంఠస్థము చేయుచున్నారు.

రాజేంద్ర ప్రసాదుగారికి శిక్ష.

బీహారు నాయకులు రాజేంద్రప్రసాదు గారు పోలీసు ప్రోద్బలక శాసనముక్రింద రాంచీయందు అరెస్టుచేయబడిరి. మరుదినము విచారింపబడి 6 నెలల సాధారణ శిక్ష విధింపబడెను.

అనీబిసెంటు కాంగ్రెసులో చేరుట.

ప్రభుత్వము కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గము అశాస్త్రీయమని ప్రకటించుటచే కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలుగానుండిన డాక్టరు అనిబిసెంటుగారు కాంగ్రెసులో చేరదలచి లండనునుండి తంతిమూలప్రస్తుత అధ్యక్షులు వల్లభభాయిపటేలుగారు అంగీకరించి కృతజ్ఞతను తెలియజేసిరి.

లాహోరు కుట్రకేసునందు ముద్దాయికి పిచ్చిపట్టుట.

లాహోరు కుట్రకేసు ముద్దాయి కమలనాథ తివారి గారికి ఏకాంతవాసశిక్ష విధించుటచే మనోవైకల్యముకలిగి యిప్పుడు పిచ్చిపట్టి పోయినది.

57 లక్షల బాకీత్రోసివేసిన జమీందారు.

నెల్లూరు వాలంటీర్లకు శిక్షలు.

పొణకా కనకమ్మగారి క్లాసుమార్పు.

ఒక జమీందారు 57 లక్షల త్రోసివేయుట.

బొంబాయి రాష్ట్రమున ధరమపురము మహారాజుగారు ఒకవ్యవసాయ నిలయమునకు ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. అనేకవేలమంది వచ్చియుండిరి. ఆశుభసమయమున రైతులసంస్థానమునకు బాకీపడిన 57 లక్షల రూపాయలను త్రోసివేసిరి. గతసంవత్సరము 30 లక్షల త్రోసివేసియుండిరి. యీసారి కూడా రైతులే వసూలుచేసికొని రైతుసంఘనిధికి ఇవ్వవలెనని ప్రకటించుకొనిరి

నెల్లూరు వాలెంటీర్లకు శిక్ష.

పొట్లపూడి వాలెంటీర్లు పుచ్చలపల్లి సుందరరామిరెడ్డికి 8 నెలలు కఠినశిక్ష. కనుమూరు శేషారెడ్డికి 9 నెలలు శిక్ష విధింపబడినది. 144 వ సెక్షను ధిక్కరించిన [illegible] రాఘవయ్యగారికి 6 నెలలు సాధారణశిక్ష విధింపబడెను.

శ్రీమతి పొణకా కనకమ్మగారి కారాగార వాసము, నేటికి 17 దినములు.

ఆత్మకూరునందు అరెస్టు అయిన క్రింది 5 గురికి 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది:— సూరి ఆదినారాయణయ్య, కనుమాల వెంకటసుబ్బయ్య, టంగుటూరు సుబ్బారెడ్డి, మన్నెం వెంచెలరెడ్డి, పుదూరు చెంగారెడ్డి గారలు.

నీగ్రోల పోరాటము.

అలబామా దేశమున ఇమెలెయందు ఒక నీగ్రో డాక్టరుని ఒక తెల్లదొర మరియొక నీగ్రోకు అమ్ముటచే దారుణ కలహము సంభవించినది. పోరాటములో 6 నీగ్రోలు 2 తెల్లదొరలు మరణించిరి.

అసెంబ్లీ సమావేశము.

అసెంబ్లీ 8 వ సిమ్లాలో కూడెను. వెంటనే డిప్యుటీ ప్రెసిడెంటుగానుండిన మౌల్వీ మహమ్మదుయాకూబుగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకోబడిరి. జయకరుగారు అపోజిషను నాయకులుగా చేయబడిరి. సి. వి. రామస్వామి అయ్యరు జాతీయవాదులలో చేరిరి.

పటేలు విచారణ నివేదిక.

పెషావరు అల్లరులను గూర్చి ప్రభుత్వము నియమించిన సంఘము నివేదిక ప్రచురింపబడినది. కాంగ్రెసువారు నియమించిన పటేలు సంఘము నివేదిక త్వరలో ప్రచురింపబడును. జూలై 1 వ నిషేధింపబడినది.

శ్రీమతి పొణకా కనకమ్మగారికి క్లాసుమార్పుట.

శ్రీమతి పొణకా కనకమ్మగారికి శిక్ష విధించిన మేజిస్ట్రేటు సి. క్లాసును ఒసంగియుండెను. ఇప్పుడు కలెక్టరుగారు బి. క్లాసును ఇవ్వవలసినదిగా ప్రభుత్వమునకు వ్రాసినట్లు తెలియుచున్నది.

రాజకీయ నిర్బంధితుల వదలి వేయుడు.

మహాత్ముని నవజీవను ప్రెస్సు ప్రభుత్వము లాగికొనుట

సాహసమైన రాజకీయదోపిడి.

నాయకుల ప్రకటనము.

సిమ్లాయందు శాసనసభాసభ్యులు మితవాద నాయకులు చాలమంది వైస్రాయి ఉపన్యాసము వినినతరువాత ఒక ప్రకటనము గావించిరి. అందు సైమను నివేదికా భగ్నమునకు సంతోషమును వెలిబుచ్చుచు, కాంగ్రెసువారిని సభకు రప్పించుటకు ప్రయత్నములు చేయవలయునని యున్నారు. దానికిగా శాంతివాతావరణమును కూర్చుటకు కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహమును విరమింపవలెననియు, ప్రభుత్వము, నిర్బంధవిధానమును విరమించి రాజకీయ నిర్బంధితులనందరిని వదలివేయవలెనని సూచిగా తెలియజేయుచున్నారు. ఇప్పుడు చేవ్రాలు చేసిన వారుగాక ఇంకను చాలమంది యిందు చేరనున్నారు.

నవజీవను ప్రెస్ ప్రభుత్వము లాగికొనుట.

ప్రెస్ ఆర్డినెన్సుకు భిన్నముగా సెక్యూరిటీ కట్టకుండా మహాత్ముని నవజీవను ఎంగ్ యిండియాల ముద్రణాలయమును ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకొనినది. దీనిఖరీదు రు. 40,000 లుండును. ఇది ప్రతిక ట్రస్టుక్రిందనున్నది.

సార్వభౌమ దంపతుల వివాహవర్ధంతి.

జార్జిసార్వభౌముల 37 వ వివాహవర్ధంతి 6 తేదిని జరిగినది. ప్రపంచము అన్ని ప్రదేశముల నుండియు అభినందనములు వచ్చెను. [illegible] అధ్యక్షుడు సార్వభౌమునితోబాటు [illegible] గించినాడు.

సాహసమైన రాజకీయదోపిడి.

ఢిల్లీయందు కాంగ్రెసునాయకులు ఒక [illegible]

కరీం[illegible] గురు యువకులు [illegible] పిస్టోలుతో ప్రవేశించి 16 వేల రూ. దోచుకొనిపోయిరి. ఇంకొకచోట [illegible] 2 వేల [illegible] కొల్లగొట్టిరి [illegible] ప్రాణములు బలియిచ్చు [illegible] గొప్పగా [illegible] ఈ [illegible] తో గూడ [illegible] ఒక చీటి వ్రాసిపెట్టి పోయిరి.

మంత్రుల యిండ్ల పికెట్ చేయుట.

బొంబాయిలో వాలంటీర్లు శాసనసభకు పోకుండా మంత్రుల యిండ్లను పికెటుచేసిరి. [illegible] మంది అరెస్టు చేయబడిరి.

వల్లభభాయిగారు శాసనోల్లంఘనమున మరియొక నూతన విధానమును అవలంబించబోవుచు దానికి [illegible] క్రొత్త వాలంటీర్లను చేర్చుచున్నారు.

శారదా శాసనము క్రిందశిక్ష

క్షమాపణలు.

అఖిలపక్ష సమావేశము భగ్నమగుట.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున వివిధప్రాంతములందు శిక్షలు.

శారదా శాసనము క్రింద శిక్ష.

పంజాబునందు రోహటక్ గ్రామమున జమాల్ మెహిదీభాల్ తన 7 ఏండ్లకుమారునికి శారదా శాసనమునకు భిన్నముగ వివాహము చేయుటచే 15 దినముల శిక్షవిధింపబడినది ఇది ప్రథమకేసు అగుటచే ప్రభుత్వమువారు కనికరించి శిక్షను త్రోసివేసిరి.

అఖిలపక్ష సమావేశ భగ్నత.

అఖిలపక్ష సమావేశ సంఘము మళ్ళ సిమ్లాయందు సర్ సాప్రూగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైనది. మహమ్మదీయుల పక్షమున జిన్నా గారు తెలిపిన విషయములకు హిందువులపక్షమున మాట్లాడదగినవారు లేకుండుటచే సభ ఆపుదలచేయబడినది.

గొప్పఆధ్యాత్మిక వేత్త మరణము.

గొప్పఆధ్యాత్మికవేత్తయు, అపరాధపరిశోధక నవలా ప్రపంచ మహాడును అగు సర్ ఆర్థర్ కానన్‌డొయిలుగారు వృద్ధాప్యమున మరణించిరి. వీరు సృష్టించిన నేరశోధకుడు షెర్‌లాక్ హోంసు ప్రపంచమున ప్రఖ్యాతపురుషుడైపోయినవాడు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున శిక్షలు.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున ప్రతి నగరమునను బ్యాచీలు బ్యాచీలుగా వాలంటీర్లు 144 దఫా [illegible] శిక్షలు పొందుచున్నారు. ఏలూరులో ఒక స్త్రీకి శిక్ష విధింపబడెను. గుంటూరులో గాంధీ టోపీల నిషేధ ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించుచున్నారు. ఈ నిషేధమును అఖిల భారత వ్యాప్తముగా చేయవలయునని వల్లభభాయిపటేలుకు ఒకరు సంకేతమంపిరి.

ఇటలీలో పోలీసు కాల్పులు.

నిన్న మొన్నటివరకు యీ లెఫ్టు ప్రధానిగా నుండిన హోస పాపాగారు యిప్పుడు తీవ్రమైన ఆందోళనను బయలుదేరదీయుచున్నారు. [illegible] వారి సభ నిషేధింపబడినది. కాని పాపాగారు పోలీసువారి [illegible] సభలో [illegible]. పోలీసువారు తుపాకులు గాల్చ చాలమందికి దెబ్బ లుతగిలినవి.

కాంగ్రెసుతో

రాయబారములా?

నిర్బంధవిధాన నిరసనమునకుగా రామలింగారెడ్డిగారి రాజీనామా.

లాహోరు కుట్రకేసులో దత్తునువదలుట.

గోదావరి వరదలు.

గోదావరిజిల్లాయందు అతివృష్టిచే నదివరద పెట్టినది. అమలాపురం రాజోలు తాలూకాలలో అపారనష్టము సంభవించినది. బీదలసహాయార్థము ప్రభుత్వము 10 వేల రూపాయల విరాళ మొసంగినది.

దారుణమైన గని విషాదము.

జర్మనీయందు సైలీషియాలో ఒకబొగ్గుగని యందు గ్యాసులు ప్రేలి పెద్ద ప్రమాదము జరిగినది. 200 మంది పనివారు క్రిందబడి మరణించిరి.

బ్రిటిషువారికి 20 క్రొత్తయుద్ధనావలు.

నౌకా విసర్జన సభను గావించిన బ్రిటిషు దేశమే యీసంవత్సరము 20 నూతనయుద్ధనావలను నిర్మింపనున్నది. ప్రప్రథమమున 208000 పౌనుల కావలసియున్నది.

కలకత్తా కాంగ్రెసు ఆలయముపై దాడి.

కలకత్తాలో కాంగ్రెసు కార్యాలయముపై పోలీసువారు దాడిసలిపి అచటనుండిన 20 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి కాంగ్రెసు బులిటెను కాగితల స్వాధీనము చేసికొనిరి.

పోలీసు ఇన్‌స్పెక్టరుపై బాంబు ప్రయోగము.

కలకత్తాలో సి. ఐ. డి. ఇన్‌స్పెక్టరు సురేంద్రనాథ ఆచార్యగారి యింటి వరకు ఒక బాంబును విసరిరి. పెద్దప్రమాదముగాని జరుగలేదు. పోలీసు దర్యాప్తు జరుగుచున్నది.

అసెంబ్లీ ఉపాధ్యక్షుడు.

భారతశాసనసభ ఉపాధ్యక్షుడుగా సర్ హరిసింగ్ గౌరుగారు ఎన్నుకోబడిరి.

ప్రభుత్వముపై నిరసన తీర్మానము.

నయనతాళునందు కొందరు వాలంటీర్లను పోలీసుకొట్టుటచే శాసనసభయందు సి. వై. చింతామణిగారు ఒకనిరసన తీర్మానమును ప్రతిపాదింప ఆమోదింపబడినది.

ఆనెగారికి శిక్ష.

అటవీశాసన ధిక్కారమును ఆనెగారివారాయ కర్వము క్రింద జరుపబడెను. అడవిలో రహస్యముగా ఆనెగారిని మరికొందరు వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసిరి. ఆనెగారికి మరి 6 వాలంటీర్లకు 6 నెలలశిక్ష విధించిరి.

లాహోరు కుట్రకేసు—దత్తువిడుదల.

లాహోరు కుట్రకేసునందు భగత్‌సింగు మరి 14 రిపై చార్జీలు ఫ్రేంచేయబడినవి. అసెంబ్లీ బాంబుకేసులో ద్వీపాంతరవాస శిక్షనుపొందిన భక్తేశ్వరసింగును, సురేంద్రనాథ పాండ్యా, అజయ్ రంగారావులనుగూడ వదలివేసిరి.

కాంగ్రెసుతో రాయబారములా.

సిమ్లాలో అసెంబ్లీయందలి హిందూ సభ్యులు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గూర్చి ఆలోచించుటకు సమావేశమైరి. అందు జయకరుగారు కాంగ్రెసుతో రాజీపడుట విషయమై వైస్‌రాయితో మాట్లాడనున్నాడని తెలియుచున్నది.

రామలింగారెడ్డిగారి రాజీనామా.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ వైస్ ఛాన్సెలరు రామలింగారెడ్డిగారు ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానము పట్ల అసమ్మతిని తెలుపుటకుగాను తమపదవికి రాజీనామా నొసంగిరి. రెడ్డిగారి రాజీనామాలేఖ ప్రకటింపబడినది.

కందుకూరులో శిక్షలు.

కందుకూరునందు 6 గురువాలంటీర్లకు శిక్ష విధింపబడి నెల్లూరు సబ్ జెయిలుకు గొనిపోబడిరి. నూర్జహాను పేటయందు మరి 4 గురు వాలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడియున్నారు.

బద్దెవోలు వెంకట నారాయణరెడ్డిగారికేసు కోట పోలారు కరణంకేసు 24 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది.

పాములకాల్వ క్రింద పారుదల కాదగిన గ్రామములు.

వేంకటగిరి సంస్థానం కొంతధనము వెచ్చించిన రైతులకు రాజుకు కలుగు ధనప్రాప్తి.

వేంకటగిరి జమీను పోలూరు డివిజనులో యీ పాములకాలువ ప్రవహించుచు వ్యవసాయమునకు ఉపయోగముగాకాని, సహాయపడకనే వైరుల వరదలో ముంచుచు సముద్రమున కలియుచున్నది. దీనిని నీటిని కొంతధనము వెచ్చించి పారుదలకు దీనిని పది గ్రామములు సస్యశ్యామలములగును. ఇట్టి వనరే గవర్నమెంటుకే కలిగియుండిన వారు దానిక్రింద బంగారము పండించి యుండగలరు. జమీందారీ రైతుల నొసటివ్రాత, వేంకటగిరివారు మాత్రం ఏం చేస్తారు. ఇరాజసేవకు క్రొత్తదివానుగారు ఎవరైనను ఎత్తులకుగాక నిజముగా మనస్సుంచి యీ మేలు ఆగ్రామములవారికి చేయగలరు.

గ్రామము.	మెట్ట.	మాగాణి	శిస్తు రెంటిపై.	ఇతరవసూలుబడి.	మొత్తంరాదగినది.	పాములకాల్వ పారుదలగలిగి నపిదప కలుగువృద్ధి. సాగుబడిభూమి.	శిస్తు.
1. చేనిగుంట లేక అండగుండాల	209_9 యి.	838_34	6906_12_1	200_0_0	7106_12_1	500 యి.	4000_0_0
2. పెండ్లూరుపాడు	31_86	398_26	3117_13_10	300_0_0	3417_13_10	10	100_0_0
3. కాదలూరు	220_62	626_46	4428_8_0	100_0_0	4528_8_0	150	1200_0_0
4. మలిచలిక	50_0	70_0	610_0_0	...	610_0_0	...	...
5. దూడచలిక	70_0	30_0	310_0_0	...	310_0_0	...	...
6. మన్నారుపోలూరు	...	...	...	...	...	100	800_0_0
7. [illegible]గుంట	246_72	509_52	4567_1_9	261_0_11	4828_1_10	250	2000_0_0
8. అక్కంపేట	395_55	36_28	773_10_1	27_2_6	800_12_7	...	...
9. పులివింద్రి	...	100_0	అమాని.	...	[illegible]	100	800_0_0
10. కోడంబట్టు	220_0	200_0	అమాని.	...	...	420	3360_0_0
				కుల్లు:	21602_0_4	1520	13260_0_0

ఇట్లు సంస్థానం ఒకటి ఒకటిన్నర లక్షలతో పనుల సాగించిన వ్యవసాయభూమి 1520 ఎకరములు పెరుగుటను దీనివలన ఇప్పటి వసూలుబడి రు. 21602 లు కన్న సాలుకు ఇక రు. 13260 లు వృద్ధి అగును. రైతు దారిద్రము దీరును.

ఓట్లకుగా తుంగభద్రను తెచ్చెదనన్న కుమారరాజాగారు యీ కాలువనే బాగుచేయించిన పదివేలు. ఇక క్రొత్తదివానుగారి బుద్ధి ఎట్లు పనిచేయునో చూడవలయును.

(౮-వ పుట తరువాయి.)

గూడ చాలహెచ్చుగనే యుండెను. అవి భారతదేశమునకు లభించిన అవకాశములన్నిటిలోను మిక్కిలి గొప్ప అవకాశమనుటకు ఎట్టి సంశయమును లేదు. కాని దురదృష్టమువలన కాంగ్రెసువారు ఆ గొప్ప అవకాశమునంతను తృణీకరించివేయుట అత్యంత విషాదకరమగు విషయమే యగుచున్నది. భారతదేశమునందున్న వివిధ పక్షములవారందరును ఏకీభవించి బ్రిటిను రాజనీతిజ్ఞులతో చర్చించి భారతదేశమునకు తగిన రాజ్యాంగవిధానమును ఏర్పరుచుటకు యింకను అవకాశము కలదు. మంచిమార్గము ననుసరించినచో స్వాతంత్ర్యముగల వివిధ దేశముల మండలిలో భారతదేశముగూడ ఆత్మగౌరవముతో గూడిన భాగస్వామి కాగలదు. కావున భారతదేశ నాయకులు యీ ఉత్తమ మార్గమునే అవలంభించునట్లు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక. యని నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

లండనులో ఇండియాభవన ప్రారంభోత్సవము.

అఖండోత్సాహము మధ్య సార్వభౌములు జరుపుట.

లండను నగరమున భారత ప్రభుత్వ కార్యాలయమునకు నూతనముగ నిర్మింపబడిన భవనమునకు శ్రీ జార్జి సార్వభౌములు 8 తేదీ ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. ఆ సమయమున ఆంగ్లేయ ప్రముఖులు చాలమంది, భారతదేశమున గవర్నరులు మొదలగు పెద్ద యుద్యోగములలో నుండినవారు, పెక్కుమంది రాజులు, జమీందారులు ఉత్సవమున పాల్గొనిరి.

అచట ప్రబలిన అఖండోత్సాహముమధ్య రాజేంద్రులు ఇట్లు సారభూతమగు భాషణమును గావించిరి:—

దర్శనీయమైన యీ నూతన భవనము బహిరంగపరచుటవలన నాకు చాల సంతసము కలిగినది. నేనును మేరీచక్రవర్తినియును 25 ఏండ్లనాడు భారతదేశమును సందర్శించిన మొదలు ఆ దేశము నా అంతరంగ సానుభూతులను యెన్నడును గోల్పోలేదు. యెన్నియో మార్పులు కలిగినవి. కొన్ని సంతాపకరములగు విషయములుగూడ తటస్థించినవి. గాని యీ వడిదుడుకు లన్నిటిని అతిక్రమించి భారతదేశము క్రమాభివృద్ధిని బడయుచు ప్రపంచమునందలి గొప్ప జాతు లన్నిటితోను సమానమగు స్థానమును స్థిరముగా బడయగలిగినందులకు నేను మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను. ఆ అభివృద్ధికి యీ యిండియాభవనముగూడ ఒక విధమున కొంతవరకు చిహ్నమే యగును.

భారతదేశమునం దైకమత్యము.

భారతదేశమునం దిప్పుడు చాల విషయములు ప్రారంభము చేయబడుచున్నవి. భావిభారత భాగ్యభవన నిర్మాణమునకు సుస్థిరములగు పునా

చేయుటయంతో దొల్లవారుకన్న నిల్లు కేసు చూపించుచున్నారు. యీ విషయము నాటిదనే యొక్క ప్రారంభమునకు చిన్నదనమైన యీ భవన ప్రారంభోత్సవము సత్కీర్తించుటకూడ చాల మంచిదయినది. ఈ భారత కార్యాలయభవనము ఆ దేశమునందలి వివిధ మతములయొక్కయు రాష్ట్రములయొక్కయు సంస్థానములయొక్కయు ప్రాధాన్యములకూడ నాకీటు గోచరించినది. ఇది నిశ్చయముగా భారతదేశమునందలి ఐకమత్యమునే ప్రకటించుచున్నది. ఆ రాజధాని మధ్యమున యితర అధినివేశ కార్యాలయములకూడ నిర్మింపబడుచుండుటచే అట్టి అధినివేశములన్నిటియొక్క ఐకమత్యమునుకూడ ఈ భవనము ప్రదర్శించుచున్నది.

క్లిష్ట పరిస్థితులు.

ఇటీవల కొన్ని నెలలనుండి భారతదేశమునందు యేర్పడిన విపత్తులలో జరుగుచున్న విషయము లన్నిటిని నేను చాల ఆందోళనముతో గమనించుచుంటిని. కష్టకాలములలో దారిజూపి సరిచేయువాడు పరమేశ్వరుడొక్కడే. ఆ శుభదినముకొరకు నేను గాఢ విశ్వాసముతో నిరీక్షించుచున్నాను.

సర్. అతుల్ చటర్జీగారు, మీ యేర్పాటు లన్నియును చక్కగా కొనసాగినందులకు విముఖులను మీకు సహాయము నొనరించినవారందరిని ముఖ్యముగా భవననిర్మాత సర్. హెర్బర్టు బేకరు గారిని నే నభినందించుచున్నాను.

విశాలతమ సానుభూతి.

దేశముయొక్క భౌతిక సంపదలను వృద్ధి నొందించుటకు మాత్రమే గాక యథార్థమగు జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటవలన భారత బ్రిటను దేశములలోని ప్రజలలో విశాలమగు సానుభూతిని పెంపొందించుటకు గూడ నీభవనము సహాయకారి కాగలదని నేను విశ్వసించుచున్నాను. అట్టి విశాల సానుభూతికొరకు నెక్కు వశ్వరములుగ నేను వాంఛించుచునే యున్నాను.

వెంకటగిరి నిరంకుశోద్యోగ గణము.

డిక్రీయేజంటు: అద్వైవిక చేష్టలు.

వెంకటగిరి సంస్థానంవారు దేశముతోటా వెదకి రైతులను మొదలంట చెరుచుటకు పుట్టి పెరిగి యున్నటువంటివారిని గూడూరు రివిన్యూ కోర్టుకు యేజంటుగా నియమించి వీరికి నెలకు రు 30 లు యిస్తు క్రమేణ హెచ్చుచేస్తూ యిప్పుడు నెలకు రు 60 లు జీతం యిస్తున్నారని తెలుస్తున్నది, వీరి కుటుంబ సంరక్షణార్థము వేల సంఖ్య కుటుంబ జీవనాధారములను నాశనము చేయమని సర్వేశ్వరుడు సృష్టించినాడేమో అన్నట్లున్నది. వీరు రైతులను పాడుచేయుటకు యత్నించుచున్నాడని నిస్సంశయముగా చెప్పవచ్చు. వీరియందు సత్యదయా శౌచములు బొత్తుగా కనుపడవు, భగవంతుని తలంపు లేదు, కోర్టులో దాఖలు చేసిన అన్ని కేసులు న్యాయము కాదని తన మనసుకు పూర్తిగా తెలిసినను యేవిధముగానైనా డిక్రీలు చేయించుటే వీరి సంకల్పము, అందులకు కల్పనలుబన్ని సంస్థానమువారి వుద్యోగస్థులచే కోర్టులో అక్రమముల చెప్పించి ధృవపరుచుతారు, అందులకు వప్పుకొనని వుద్యోగస్థుకు ఆదిముతో ఆసోకరి వదులుకొనవలసినదే. అందువలన మాసంస్థానములో వున్న ప్రతినౌకరును వారి ఉదరపోషణ కొరకు యెంతటి నీచమైన హీనమైన పని అయినా చేయక తప్పేదికాదు.

జమీను రైతుల హైన్యస్థితి.

యీజమీందారి రైతులకు విద్య శూన్యము వివేమా అంతకుముందె సున్న డబ్బు దరిద్రదేవత వీరి నెత్తిననే తాండవమాడుచున్నది. యిట్టి వకీలపై న్యాయముగా చేయవలసిన దావాలుచేసి డిక్రీలు బొందుటసహజము. అటుగాక వకీలులై పాపరులై యున్నవారిని యింకా అధోగతికి అంటద్రొక్కుట మా సంస్థానోద్యోగులకు సంతోషప్రదమైన పరిపాటి అయి యున్నది. యీరైతులు చెల్లించిన శిస్తులకో అధీనములోలేని భూమిశిస్తుకో యిసిఫా యిచ్చిన భూమిశిస్తుకో సాగుచేయుచున్నను 2-వ కారు సాగుబడిశిస్తుకో యేతీర్వజాస్తికో తుక్తిపోయి వదలచి రివిజను యిచ్చి ఆశిస్తును రాబట్టుటకో అక్రమమైన దావాసంజాయిషీలు తాలూకావారె యీయేజంటువారివద్దకు పంపుచుందురు.

ఉద్యోగికి తృప్తిజరుగనిచో బాదా.

ఇట్టి అక్రమదావా సంజాయిషీలు యెందుకు. యెవరు పంపుతారని చదువరులు అనుకుదురేమో. గ్రామ కరణమునకు ఒకరోజు తుదకు తోటకూరగుచ్చ యిక పోయినను రివిన్యూ యిన్స్పెక్టరుగారికి పాలు పెరుగు పంపక పోయినను వడంబడి గుమాస్తాకు అడిగినప్పుడు కాలణాయివ్వక పోయినను తహశీలుదారువారికి సల్లుచేయకపోయినను తుదకు జవానువచ్చినప్పుడు అంబలిపోయకపోయినను ఒక అక్రమదావా జరుగుట సహజము. యిట్టి దావాసంజాయిషీలు ఏజంటుగారి ఆఫీసుకు చేరిన వెంటనే న్యాయా న్యాయములు రైతుస్థితి యేమి డిక్రీలయితే డబ్బువచ్చునా రాదా అనుయోచనయే వారితలలో ప్రవేశించదు. బిళ్ళలు అతికించి కోర్టులో పడవేయుమనేదే వారి దైవదత్తమైన పవిత్ర కార్యము. సంస్థానంవారి డబ్బుయుండగా ఖర్చుపెట్టుటకు వీరికేమికొదువ! కోర్టులో దాఖలుచేసినది మొదలు ప్రతివాదులకు దావానోటీసులు అందజేయకుండా యేకపార్టీ డిక్రీలు చేయించుకొనుటకు యెన్ని విధముల ప్రయత్నపడవలెనో అన్ని విధముల పయత్నించుతారు.

రైతు పాపఫలము.

అట్లు యెందువల్ల జరుగుతుందని అభిప్రాయపడుతారేమో. మనము మన జిల్లాకు మన తరఫున ప్రజాప్రతినిధిగా వోట్లుయిచ్చి మన కుమారరాజాగారిని శాసనసభకు పంపిన పాపఫలితము మనము అనుభవించక తప్పుతుందా?

రివిన్యూ కోర్టునుండి సివిల్ కోర్టుకు మార్పు.

ఇప్పుడు అత్యంత ముఖ్యమైన విషయమేమనగా, యీ రివిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరువారి కోర్టులలో మన రైతులకు యెట్టిన్యాయము ఫలించనేరదు. ఈకోర్టు వున్నంతవరకు యేరయితు బాగుపడ నేరడు. గనుక మనము ఆందోళనలుసలిపి శివిలు కోర్టుకు మార్చుకొనవలయునని ప్రభుత్వమువారికి మహజర్లు పెట్టుకొనవలయును ఆక్టులో యీమార్పుసవరణకు పెట్టవలయునని ప్రయత్నములుగావింపవలయును, అందుకుగా మన ప్రతినిధిని శాసనసభకు పంపుటకు కృషిసలుపవలెను

దివాన్‌గారి కర్తవ్యము.

దివాన్‌గారీక్రింది అంశముల గమనించవలెను.

ఇట్టి అక్రమదావాలను జరిపించడం బాగులేదు. రైతులను తేనిపోని దావాలకు కోర్టులకీడ్చడం మంచిదిగాదు. డిక్రీలు చేసి వేలు లక్షలు లెఖచేసి యుంచుటవల్ల శ్రీ శ్రీ రాజాగారికి మితిలేని కోర్టుఖర్చులు అవుతున్నవి. దావాలకు పంపు సంజాయిషీలు వివేకవంతులగువారిని వకరిని నియమించివారువిచారించి న్యాయముగావుండు దావాలనే కోర్టుకు పంపించడంముఖ్యము. తమ వుద్యోగస్థులు చాలా అక్రమములకు పాల్పడియున్నారు. వీటినన్నిటిని యిప్పుడే సవరణచేసుకొనియెడల రైతులకు చాలా అసంతృప్తి కలుగుతుంది. దావాలుచేసి డిక్రీలుచేసి స్థిరాస్తి జప్తీలుచేసి భూమిని నగరివారి స్వాధీనము చేసుకొనుటవల్ల నగరివారికి యెట్టి ఆదాయకరము లేదు. సంజాయిషీవల్ల చాలమంచి కలుగును. నౌకర్లకు యీతగ్గుజీతములైనా నెలనెలకు యివ్వకుండావుండుటవల్ల యిట్టి అక్రమము లుజరిగి సంస్థానమువారికిన్ని రైతులకున్ను మనస్పర్థలు తగాదాలుకలుగుటకు కారణములగుచున్నవి. వీటినన్నిటిని మాదివాన్‌జీగారు వివర్శనచేసి విచారించుట మా సంస్థానమువారి మాదివాన్‌జీగారిధర్మము. అట్లుజేయ వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

చేనిగుంట గ్రామరైతు.

పారుపత్తి.

"పారుపత్తి పీడనమునకు పరిహారమేమున్నారు."

[illegible]

క్రొత్త ఉద్యోగిలక్షణము.

[illegible]

బంటుబాతులు ఉద్యోగిలక్షణము.

[illegible]

[illegible] "రామకృష్ణా భ్యాసము" [illegible]

గ్రామమునకలిగిన భక్తిగలవారు.

[illegible]

పారుపత్తి వింతవేషము.

[illegible]

ఆనువారపు పంతులు.

[illegible]

[illegible]

దుష్ట సౌగాను త్రిప్పెను.

[illegible]

గాంధిమహాత్ముని యాజ్ఞ

ఉప్పు సత్యాగ్రహముకలన స్వరాజ్యము వచ్చునా, రాదా అను సంశయ మేమాత్రమునలేదు. విదేశ వస్త్రములను, వస్తువులను, బహిష్కరించుచున్నాము దానికితోడు ప్రతివారును చేతి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించినచో తప్పక స్వరాజ్యము లభించును. ఆచేతి పనులన్నిటిని చేయు విధానములు మా "చేతిపని పరిశ్రమ రహస్య బోధిని" అను గ్రంథమునగలవు. కావున ప్రతివారును మా గ్రంథములో 250 విధములైన చేతిపనులను యంత్ర సహాయము లేకయే సులభమయిన మార్గముల ద్వారా తయారుచేసి యమూల్యలాభమును పొంది కోటీశ్వరులగుదురుగాక.

వెల పుస్తకము రు. 1—0—0 మాత్రమే.

(పోస్టు ఖర్చులు వేరు.)

మహారాజ పుస్తకశాల,

18 వీధి, నవుకాయ పేట,

[illegible]

స్వరాజ్యసాధన మెద్ది?

ఉప్పు సత్యాగ్రహములవల్ల స్వరాజ్యము వచ్చునా, రాదా అను సంశయము మీ మనస్సులలో ఉదయించెను. మేము శాస్త్రములను, గ్రంథములను పరిశీలించుచున్నాము. దానితోను పరిశీలనచేసి పద్ధతులను పాటించినచో తప్పక స్వరాజ్యము సిద్ధించును. ఆ చేతి పనులన్నిటిని చేయు విధానము "చేతిపని వర్తక రహస్యబోధిని" అను గ్రంథములో గలవు. కావున పరిశీలనచేసి మా గ్రంథములో 250 విధములైన చేతిపనులను యంత్ర సహాయము లేకయే సులభమయిన మార్గముల ద్వారా తయారుచేసి యామూల్యలాభమును పొంది కోటీశ్వరులగుదురుగాక.

వెల పుస్తకము రు. 1-0-0 మాత్రమే.

స్త్రీపురుష ప్రేమ శృంగార రహస్యములు.

పాశ్చాత్య పౌరస్త్య దేశముల యందలి కామశాస్త్రములయొక్క సారాంశము. నేపు చెప్పినవి నానావిధములగు రీతులతో రహస్యములు ఇందులో అనేకములున్నవి.

వెల రు. 1-0-0. [పోస్టుచార్జి ప్రత్యేకం]

మహారాజ పుస్తక భవనము,

12, అయనారప్ప మొదలివీధి,

సౌకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

కలరా!! కలరా! కలరా!!

కలరా జాడ్యమెంతదారుణ స్థితియందున్నను

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల వారి

కర్పూరాద్యరిష్టము

విషూచి సంజీవిని వటి

అసమానముగ తృప్తిగనపరచునని 32 వత్సరములుగ యావద్భారతవర్షము నందును విశేషఖ్యాతినందుచున్నది. కలరా సంభవించిన ప్రాంతముల వీనిని ముందుగనే సేకరించి యుంచుకొనుట యుక్తము.

వెల సెట్టు 1 కి రు 1-2-0.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

151. గోవిందప్ప నాయకవీధి తపాలుపెట్టె 287 మదరాసు.

తంతి చిరునామా:— పండిట్ మదరాసు.

రబ్బరు స్టాంపులు.

మెడల్సు పొందినవి.

వెల సరసము పనితనము.

తృప్తికే మేము ఉత్తరవాదము.

లేనియెడల సొమ్ము వాపసు. కేటలాగ్ ఇనాము.

ది. మద్రాసు రబ్బరు స్టాంపు కంపెనీ.

తపాలు-పెట్టె 74, మద్రాసు.

ధాతుపుష్టి మున్నగు రోగముల నివారణమునకు. నిమిషములోనే గొప్పగుణము. శరీరములోనికి త్రావక మెక్కించనక్కరలేదు. ఇంతవరకు యిట్టి ఔషధరాజములేదు.

పూచీ—(ఆంధ్రులకు)—పూచీ

మరణాసన్నరోగిని రూఢిగా జీవింపజేయును పూచీ.

5 తులములకు తక్కువ పంపుటకు వీలులేదు

ఇంజక్షన్ లేహ్యం. (రిజష్టర్డు.)

60 సంవత్సరములలో పుస్త్రీకి గర్భోత్పత్తి కలుగును. పూచీ

40 దినములకు సరిపడు 5 తు॥ డబ్బీ రూ 40—0—0.

ఎట్టి రోగము చెట్టియచేసినను బాగుచేయును. అద్భుతమగు శక్తినిచ్చి రోగము నమాపి, బలమునిల్పునట్టి ఘనౌషధము. ప్రపంచములో యిట్టి మహోపకారమైన ఔషధమెవరిచేతను తయారుచేయబడి యుండలేదు. పటాటోప ప్రకటనలనుగాంచి మోసపోయిన వారు నిశ్చయముగా తృప్తికలిగించుటకై మా ఔషధమును సేవించెదరు. క్షయరోగములు, దగ్గు, వ్రణములు, సవాయి, మేహజాడ్యములు, మూర్ఛ, పిచ్చి, దెబ్బలు, పక్షవాతములు, వాటి అంగవైకల్యములు, గ్రహణి, నపుంసకత్వము, రోగములు చెప్పినట్లు నివారణచెందును. గ్యారంటీ, శేషకాలము స్వయంగనిపూర్తిగా తయారుచేయబడినది. నిశ్చయముగా రోగిని మంచిస్థితిలోనికి తెచ్చును. పూచీగా ఒక్క మాటాడకే పంపగలము. జర్మనీ, జపాను, ఇంగ్లండు, అమెరికా, యిటలీ, టర్కీ, గ్రీసు, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రియా, ఆఫ్రికా మొదలగు మహాదేశములందున్న వైద్యులు దీని నిర్మాణ రహస్య మెరుగరు. ఆంధ్ర మండలమునందే తయారుచేయబడినది. దీనికి వేరే యోగము సరియగు. దీని గొప్పశక్తికి మేము బిక్కలి గర్వించుచున్నాము. ఔషధము వాడుమను మీరోగము కుదరనిచో మీ సొమ్ము మీకు నిరాక్షేపణగా తిరిగి పంపివేయుదుము. వివరములకు రు. 0—2—0 లు స్టాంపును. కేటలాగునకు 1—0—0 కు పంపించవలెను. ఆర్డరుతో గమనము సొమ్మున్న రోగియొక్క ఛాయాపటములను, పంపించవలెను. అనేకులు ఏజన్సీకేయుదని వ్రాయుచున్నారు. వారిక్రింది నిబంధనలు గమనించవలెను. మదరాసు రాజధానీలోవారు రు 200 లును, యితర రాజధానీవారు రు 500 లును ధరావతు చెల్లింపవలెను. వీరికి ఏజన్సీ లీయబడును. ఇంకను ఏజన్సీ నామములు వేయువారు రు 0—8—0 లు తపాల కిళ్లను పంపించవలెను.

విద్యచ్ఛక్తి కిరణములు యందు మాత్రముగా విరళము చేయబడియున్నది. గర్భముడతలు, కంటి, వంకరజేతు పోయిన ముక్కు మరల వచ్చుటలు విశేష సేవవిూద జాగ్రత్తయను.

ది జర్మన్ ఇంజెక్షన్ లేహ్య మానుఫేక్చరింగు కంపెని, (రిజష్టర్డు.)

వృద్ధగౌతమి, గాడిలంక, ముమ్మిడివరంపోస్టు. (ఈస్టు గోదావరిజిల్లా.

(వ.రా) రిజష్టరు తక్కువపంపబడదు

సంపాదకుడు: ప్రకాశకుడు; నెల్లూరు వెంకట్రామనాయుడు శారదా ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రించబడినది నెల్లూరు.